

บันทึก

เรื่อง การจ่ายเงินค่าชดเชยตามกฎหมายแรงงาน
(กรณี พลตรี ดวง แก้วโกมุท)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ สร. ๐๒๐๓/๑๓๑๓๓ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาว่าตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๔ ที่ให้รัฐวิสาหกิจจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายแรงงานให้แก่ลูกจ้างได้ นั้น จะมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป หรือจะให้มียกเว้นหลังไปจนถึงวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๗ ใช้บังคับด้วย และท่านรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก เสริม ณ นคร) ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา โดยมีข้อเท็จจริง ซึ่งสรุปจากรายละเอียดในหนังสือที่อ้างถึง ดังต่อไปนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ องค์การพอกหนังได้เลิกจ้างพลตรี ดวง แก้วโกมุท พนักงานองค์การพอกหนัง เนื่องจากขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๑๔ (ซึ่งบัญญัติให้พนักงานของรัฐวิสาหกิจมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์) โดยให้ได้รับเงินบำเหน็จตามข้อบังคับแล้ว ต่อมา พลตรี ดวง แก้วโกมุท ได้ยื่นคำร้องขอรับค่าชดเชยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงานอีก ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า พลตรี ดวง แก้วโกมุท มีสิทธิได้รับค่าชดเชย และพนักงานตรวจแรงงานได้ออกคำเตือนให้องค์การพอกหนังจ่ายค่าชดเชยให้องค์การพอกหนังจึงได้เสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๒. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายแรงงาน กรณี พลตรี ดวง แก้วโกมุท พนักงานองค์การพอกหนังว่า พลตรี ดวง แก้วโกมุท ไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามกฎหมายแรงงาน เนื่องจากในขณะที่พลตรี ดวง แก้วโกมุท ออกจากองค์การพอกหนังนั้น ยังไม่มีมติคณะรัฐมนตรีให้จ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายแรงงาน (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๔)

๓. กระทรวงมหาดไทยเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวตามข้อ ๒ น่าจะไม่ถูกต้อง เพราะมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๔ ซึ่งให้รัฐวิสาหกิจจ่ายค่าชดเชยแก่ลูกจ้างได้ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอนั้น น่าจะมีได้หมายความว่าให้จ่ายตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป แต่ควรมีความหมายว่า ลูกจ้างคนใดพ้นจากตำแหน่งหรือถูกเลิกจ้างเมื่อใดในระหว่างที่ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ฯลฯ ใช้บังคับ ไม่ว่าจะเป็นก่อนหรือหลังวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๔ ลูกจ้างคนนั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าชดเชย เว้นแต่เป็นการ

เลิกจ้างในระหว่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๕) ใช้บังคับ (ระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๑ ถึงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๒๑) ลูกจ้างจึงจะได้รับเงินบำเหน็จหรือค่าชดเชยทางใดทางหนึ่งเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า ในประเด็นข้อแรกของปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยหารือได้อ้างว่ามติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๒ ที่ว่าพลตรี ดวง แก้วโกมุทไม่มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน เนื่องจากในขณะที่พลตรี ดวง แก้วโกมุท ออกจากองค์การพอกหนังยังไม่มีมติคณะรัฐมนตรีให้จ่ายเงินชดเชยแรงงานได้น่าจะไม่เป็นการถูกต้อง นั้น ไม่ปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยได้อ้างไว้ในปัญหาที่หารือว่าไม่ถูกต้องเพราะขัดต่อกฎหมายหรือเพราะเหตุผลอื่นใด ซึ่งในประเด็นข้อนี้ได้พิจารณาแล้วไม่เห็นว่ามีมติดังกล่าวขัดต่อกฎหมายว่าด้วยแรงงานแต่อย่างใด เพราะมติดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากมติครั้งก่อนหน้านั้นเอง ดังนั้น เมื่อมติครั้งก่อนชอบด้วยกฎหมายมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวในครั้งหลังจึงเป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

ในประเด็นต่อไปที่กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๘ ที่ให้รัฐวิสาหกิจจ่ายค่าชดเชยได้ ควรจะมีผลบังคับไม่ว่าก่อนหรือหลังวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๘ ในระหว่างที่ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ฯลฯ ใช้บังคับนั้น ประเด็นข้อนี้มีความเห็นว่า การที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติหรือคำสั่งในเรื่องใด ให้มีผลเมื่อใด ย่อมเป็นไปตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีซึ่งโดยทั่วไปจะต้องมีผลตั้งแต่วันมีมติ และถ้าจะให้ผลย้อนหลังอย่างไรก็ต้องสั่งไว้ในมติหรือคำสั่งในเรื่องนั้นเองเป็นการเฉพาะเรื่อง ดังจะเห็นได้จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๐ เรื่อง อนุมัติให้แก้ไขข้อบังคับของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ให้ผู้ปฏิบัติงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยซึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งโดยไม่มีความผิด รวมทั้งที่ครบเกษียณอายุ มีสิทธิได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน นอกเหนือไปจากกองทุนสงเคราะห์ไปก่อนจนกว่าจะมีประกาศในเรื่องนี้ของกระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นอย่างอื่น ซึ่งได้กำหนดให้มีผลย้อนหลังว่าให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๙ เป็นต้นไป

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) จึงมีความเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๘ ไม่มีผลบังคับย้อนหลังและมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๒ก็เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัย ไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยแรงงานแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๒